Školitelský posudek diplomové práce
František Tymr:
Vliv velikosti skupiny na reciprocitu čištění u lemura vari (*Varecia* spp.)

Práce Františka Tymra je zdánlivě zaměřena na velmi úzký okruh chování, ale její výsledky se ve skutečnosti týkají úvah o obecných principech sociality. Podle některých hypotéz je velikost society ovlivněna kognitivními schopnostmi daného druhu, které určují horní mez velikosti dobře fungující skupiny. Poloopice žijí v menších skupinách než opice a jejich omezené kognitivní schopnosti by mohly představovat možné vysvětlení. Reciprocita čištění srsti, na kterou se František Tymr zaměřil ve své práci, je dobrým modelovým příkladem kognitivně náročného sociálního vztahu, který by mohl být narušený ve velkých skupinách, které jsou uměle vytvářeny v některých zoo. Výsledky diplomové práce však tuto hypotézu dokládají jen v omezené míře a naznačují tak, že bychom měli věnovat pozornost i dalším, například ekologickým faktorům, které mohou sociální život poloopic limitovat.

Jako školitel bych rád zdůraznil některé kvality Františka Tymra, které ze samotné diplomové práce nemusí být zřejmé. Jednou z nich jsou jeho velmi dobré encyklopedické znalosti nejen primátů, ale i řady dalších zvířat. Určitě i díky tomu se velmi dobře vypořádal se zpracováním odborné literatury k tématu svojí diplomové práce, které zvládl velmi samostatně, bez nutnosti detailního vedení školitelem. Velmi samostatně se František Tymr projevil i po stránce organizace svých pozorování v několika zoologických zahradách po celé republice, v čemž mu kromě jeho bezkonfliktního vystupování určitě pomohla i dobrá znalost prostředí zoo, kde již několikátým rokem tráví mnoho času. Student se také projevil jako mimořádně zdatný a vnímavý pozorovatel. Zaznamenávání velmi dynamických interakcí sociálního čištění lemurů a na sekundy přesné měření jejich jednotlivých fází je mimořádně náročný úkon, kterého se František Tymr zhostil velmi zdárně. Z příležitostných společných pozorování mohu potvrdit, že jsou nasbíraná data velmi spolehlivá. Také tabulace dat a jejich příprava ke statistické analýze byla provedena velmi pečlivě.

Použitá statistická analýza je relativně pokročilá a na studenta humanitního směru velmi náročná, takže se v tomto ohledu František celkem pochopitelně neobešel bez intenzivní pomoci školitele a konzultanta-statistika. Přesto se však snažil do metodiky analýzy dat co nejvíce proniknout a ačkoli samotné výpočty prováděl statistik, sepisování a diskuse veškerých výsledků je již dílem studenta, což svědčí o tom, že dostatečně rozumí principům všech použitých metod.

Mojí dočasnou výhradou vůči předkládané diplomové práci je její ne zcela ukončený charakter. Data, která František Tymr nasbíral, naznačují některé velmi zajímavé tendence, avšak jejich publikace v impaktovaném odborném časopise ještě bude vyžadovat další statistické zpracování, a to především analýzu na úrovni dyadických interakcí. Předkládané výsledky jsou zatím zpracované pouze na úrovni skupin, bez zohlednění identity sledovaných jedinců, z čehož může vyplývat i statistická neprůkaznost nejzajímavějších výsledků. Věřím tomu, že odevzdáním diplomové práce pro Františka Tymra práce s jeho mimořádně hodnotným souborem dat končit nebude a že v dohledném budoucnu rozvine jeho analýzu do té míry, že bude možné výsledky prezentovat mezinárodní odborné komunitě.

Z tohoto důvodu doporučuji velmi vysoké bodové ohodnocení předložené diplomové práce a známku **výborný**.

Mgr. Stanislav Lhota,
Katedra zoologie
Přírodovědecká Fakulta
Jihočeská Univerzita, České Budějovice